

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Havenoperaties

Kwalificaties

- » Medewerker Havenoperaties
- » Gevorderd medewerker Havenoperaties
- » Coördinator Havenoperaties

Versie

Gewijzigd 2023

Geldig vanaf

01-08-2023

Penvoerder: Sectorkamer mobiliteit, transport, logistiek en maritiem
Gevalideerd door: Sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem
Op: 16-09-2022

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	6
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	7
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	7
<u>11. Betrokkenen</u>	7
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	8
<u>13. Aanvullende informatie</u>	8
<u>14. Certificaten</u>	8

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Havenoperaties is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentie profiel Havenoperaties 2022](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=14>

3. Arbeidsmarktinformatie

Het merendeel van de havenmedewerkers bij op- en overslaglocaties heeft een mbo-opleiding als hoogst afgeronde opleiding. Bij de havengebonden activiteiten is er niet of nauwelijks banengroei. Dit komt vooral door verdergaande automatisering in de container op- en overslag. De automatisering leidt tot een toenemende scholingsbehoefte aan middelbaar gekwalificeerd personeel dat de machines kan aansturen, maar per saldo een daling van (laaggeschoolde) arbeid in de container op- en overslag. De behoefte aan middelbaar gekwalificeerd personeel blijft wel stabiel bij de opslag- en distributiebedrijven, breakbulk op- en overslag en bulk op- en overslag. Bij de havengebonden activiteiten komt de opleidingsbehoefte vooral voort uit de vervanging van personeel wegens vergrijzing.

Uit onderzoek door SEOR “arbeidsmarktonderzoek Haven- en Industrieel Complex (HIC) in Rotterdam Rijnmond” (2021), uitgevoerd in opdracht van Deltalinqs, het Havenbedrijf Rotterdam en de gemeente Rotterdam blijkt het volgende:

- 70 procent van de ondervraagde bedrijven heeft moeilijk vervulbare vacatures. Maritieme Dienstverlening verwacht per saldo naar verhouding de sterkste toename in de vraag naar personeel, Transport & Logistiek is het minst optimistisch hierover. In verhouding staan lager en middelbaar geschoolde functies voornamelijk open in de Transport & Logistiek en Maritieme Dienstverlening.
- De impact van technologische verandering is een verdere (geleidelijke) ontwikkeling naar een meer digitaal aangestuurd havenbedrijfsleven. De havenbedrijven zoeken niet alleen naar haven specifieke (en ICT-gerelateerde) skills, maar ook naar ‘zachtere’ vaardigheden, zoals aanpassingsvermogen
- Een ruime meerderheid van de middelgrote en grote bedrijven is van mening dat de kennis en vaardigheden van zowel bestaand als nieuw personeel in het algemeen redelijk tot goed aansluiten op wat gevraagd wordt in het werk. Transport & Logistiek verwacht per saldo iets vaker snellere verandering in gevraagde kennis en vaardigheden.

Voor meer informatie over Kans op werk en Kans op stage, zie <https://www.s-bb.nl/feiten-en-cijfers>. SBB actualiseert deze informatie voortdurend.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

De Werknemer havenoperaties krijgt steeds meer te maken met strengere wet- en regelgeving van de overheid met betrekking tot veiligheid en milieu, gezondheid en verkeer. Het is dus belangrijk dat de Werknemer havenoperaties op de hoogte blijft van de veranderingen in de wet- en regelgeving. Steeds meer bedrijven stellen dan ook dienovereenkomstige veiligheidscertificaten verplicht. Ook in het buitenland zijn er regelmatig wetswijzigingen op het gebied van veiligheid en milieu. De Coördinator havenoperaties zal daarom vaker teksten in het Engels of in het Duits moeten lezen.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Ontwikkelingen op korte termijn (1-3 jaar) en middellange termijn (3-5 jaar):

- Werkgevers in de haven hebben op dit moment dringend behoefte aan vakmensen. Op MBO-niveau geeft een afgeronde opleiding coördinator havenoperaties de beste positie op de arbeidsmarkt. Op de tweede plaats komt een diploma gevorderd medewerker havenoperaties. De automatisering zet door en we zien dat werkzaamheden van havenwerkers langzaam aan het veranderen is naar procesoperators die het laad en losproces monitoren en slecht een klein gedeelte van de handeling daadwerkelijk nog maar uitvoert. Havenwerkers blijven nodig maar werkzaamheden veranderen de eisen aan hun kennis en kunde verandert. Deze verandering gaat echter niet heel snel en zal per bedrijf verschillen. In het onderwijs zal er dus ingespeeld moeten gaan worden op deze verandering maar het betekent niet dat het ‘oude’ havenwerk op een kort termijn zal verdwijnen.
- Bedrijven leggen steeds meer vast over wat ze doen op het gebied van veiligheid. Bijvoorbeeld digitale trainingen in een e-learning module. Toekomstige werknemers zullen hier mee om kunnen gaan.
- Milieu wetgeving en strengere milieu eisen is niet iets waar de toekomstige werknemer havenoperaties direct mee te maken krijgt. Wel wordt verwacht van de (toekomstige) werknemers dat ze bewust hier mee om gaan. Bijvoorbeeld door met droog weer niet te hard te rijden op een bulk terminal zodat er geen extra stof opwaait.
- In de hele wereld vindt een transitie plaats naar elektrisch aangestuurde voertuigen, zo ook in de haven. De werknemers havenoperaties moeten hier mee om kunnen gaan en basiskennis hebben van elektromotoren.
- Papieren documenten zijn al voor een groot gedeelte verdwenen maar die verdwijning zal nog verder worden doorgevoerd. (toekomstige) werknemers moeten dus om kunnen gaan met deze digitalisering.

Voor aanvullende informatie, zie de sectorkamerrapportages Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem: <https://www.sbb.nl/feiten-en-cijfers/sectorkamerrapportages>.

5. Beroepsvereisten

N.v.t.

6. Bijzondere vereisten

Medewerker Havenoperaties

Ja

Certificaat Veilig werken in de haven en/of Veiligheidscertificaat(VCA-basis).

Gevorderd medewerker Havenoperaties

Ja

Veiligheidscertificaat VCA-basis

Coördinator Havenoperaties

Ja

Veiligheidscertificaat VCA-VOL

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

De Werknemer havenoperaties werkt in een internationale omgeving, waarin veel contact is met niet-Nederlands sprekende klanten, scheepsbemanning en andere betrokkenen. Het is belangrijk met hen mondeling en schriftelijk te kunnen communiceren in in ieder geval het Engels en op de hogere niveaus het Duits.

Voor de Medewerker havenoperaties geldt niveau A2 voor Engels.

Voor de Gevorderd medewerker havenoperaties geldt A2 voor Engels en A2 voor luisteren en gesprekken voeren in het Duits.

Voor de Coördinator havenoperaties geldt B1 voor Engels en B1 voor Duits.

Bij de dagelijkse werkzaamheden in de havenoperatie moet de Werknemer havenoperaties mondeling en schriftelijk kunnen communiceren in het Engels. De Medewerker en Gevorderd medewerker kunnen eenvoudige gesprekken voeren, verstaan en begrijpen in het Engels (in havenjargon) over het operationele proces. Ze kunnen eenvoudige documenten lezen en notities schrijven. De Coördinator kan in het Engels reguliere gesprekken voeren en documenten lezen.

De Gevorderd medewerker kan eenvoudige gesprekken voeren, verstaan en begrijpen in het Duits (in havenjargon) over het operationele proces.

De Coördinator moet in het Duits reguliere gesprekken kunnen voeren en documenten kunnen lezen.

Medewerker Havenoperaties

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spoken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1					
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

Gevorderd medewerker Havenoperaties

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1					
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

Duits					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1					
A2	x		x		
A1	x		x		

Coördinator Havenoperaties

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1	x	x	x	x	x
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

Duits					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1	x		x	x	
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Medewerker havenoperaties

Na enige jaren praktijkervaring is de Medewerker havenoperaties in staat om alle belangrijke werktuigen in de haven te bedienen en beheerst hij alle mogelijke controlefuncties. Hij kan dan doorgroeien als bedienaar van grote werktuigen, zoals straddlecarrier chauffeur, brugkraanmachinist, reachstackerchauffeur en naar teamleider, coördinator, supervisor of operator functies. De Medewerker havenoperaties kan na deze kwalificatie doorstromen naar de mbo-opleiding Gevorderd medewerker havenoperaties (niveau 3).

Gevorderd medewerker havenoperaties

De Gevorderd medewerker havenoperaties kan na enige jaren praktijkervaring en een aanvullende mbo-opleiding Coördinator havenoperaties (niveau 4) doorgroeien naar de functie Coördinator havenoperaties.

Coördinator havenoperaties

In de loop van zijn loopbaan ontwikkelt de Coördinator havenoperaties zich steeds verder tot een allround medewerker bij een open overslagterminal, zoals een stuwadoor. Het totale logistieke proces binnen het bedrijf is steeds meer het werkgebied van de Coördinator havenoperaties. De Coördinator havenoperaties kan na deze kwalificatie doorstromen naar diverse hbo-opleidingen.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer	Onderhouden en beheren van het kwalificatiedossier	SBB	Vanaf moment van vaststelling door het ministerie van OCW
Keuzedelen ontwikkelen	Keuzedelen ontwikkelen	SBB, onderwijs en branche	Vanaf 2023

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

In het kwalificatiedossier Havenoperaties (gewijzigd 2023) zijn de volgende wijzigingen aangebracht in het basisdeel:

- aan B1-K1 is een werkproces toegevoegd: 'Controleert de lading' en is een werkproces verwijderd: 'Rondt het laden, lossen, controleren en transporteren van lading af'.

Voor de kwalificatie Coördinator havenoperaties zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- bij P3-K1 is een werkproces verwijderd: 'Registreert en rapporteert informatie met betrekking tot het operationele proces'
- bij P3-K2 is een werkproces verwijderd: 'Bewaakt de uitvoering van het afdelingsplan en (kwaliteits)zorgsysteem'.

Daarnaast zijn door het hele dossier tekstuele wijzigingen aangebracht en zijn de vakkennis en vaardigheden op onderdelen herzien. Ook zijn verschillende gedragingen bij de werkprocessen aangepast of herzien.

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Havenoperaties (gewijzigd 2023) is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem (Mtlm) van SBB. Tijdens het ontwikkelproces is dit dossier afgestemd met de branche en het onderwijsveld. Het kwalificatiedossier Havenoperaties (gewijzigd 2023) is gevalideerd door de sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem van SBB op advies van het marktsegment Maritiem.

12. Verblijfsduur 4 jarig

Niet van toepassing.

13. Aanvullende informatie

Voor meer informatie over de beroepen in het dossier Havenoperaties, zie 'beroepen in beeld': <https://www.beroepeninbeeld.nl/ik-weet-wat-ik-wil/havenoperaties>

14. Certificaten

N.v.t.